

Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB
Org. nr. 969677-4224

Beslut för förskoleklass, grundskola och fritidshem

efter riktad tillsyn i Freinetskolan Bild & Form belägen i
Göteborgs kommun med huvudman Freinétskolan Bild
& Form Masthugget KB

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB (org. nr. 969677-4224) att senast den 15 oktober 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

De brister som påtalas i detta beslut är allvarliga och kraftfulla åtgärder behöver snarast vidtas för att avhjälpa dem. Om så inte sker, och detta föreläggande inte följs, kommer Skolinspektionen att överväga en återkallelse av huvudmannens godkännande att bedriva skolverksamhet.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen vid skolenheterna genomförs av den huvudman som erhållit godkännande för utbildningen vid respektive skolenhet, samt enligt de villkor som framgår av godkännandet eller särskilda beslut. (2 kap. 5 § skollagen)

Åtgärder

- Utbildningen ska genomföras av den huvudman som erhållit godkännande för utbildningen. Om utbildningen ska bedrivas av något annat bolag krävs att den nya huvudmannen ansöker om godkännande från Skolinspektionen.
- Huvudmannen ska bedriva skolverksamheten inom ramen för godkännandet som avser viss utbildning vid en viss skolenhet. För att skolverksamheten ska kunna bedrivas vid mer än en skolenhet krävs att huvudmannen ansöker om godkännande från Skolinspektionen.

Ägar- och ledningsprövning och ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionen konstaterar att Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannens ägar- och ledningskrets är lämplig utifrån personliga och ekonomiska förhållanden för att bedriva skolverksamhet. (2 kap. 5 § tredje stycket och 2 kap. 5 a § skollagen)
- Huvudmannen har ekonomiska förutsättningar att bedriva skolverksamhet enligt författningarnas krav. (2 kap. 5 § andra stycket 2 skollagen)

Åtgärder

- Huvudmannen ska se till att samtliga företrädare inom huvudmannens ägar- och ledningskrets är lämpliga att bedriva skolverksamhet. Det förutsätter en förändring av den aktuella kretsen. Den person som Skolinspektionen har bedömt vara olämplig att bedriva skolverksamhet, UP, kan inte vara ägare eller ingå i ledningskretsen.
- Huvudmannen ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, även när ekonomin i koncernen som helhet beaktas. I detta ingår att huvudmannen ska:
 - Bära sina kostnader, det vill säga att kostnaderna inte ska överstiga intäkterna. Detta kan visas genom att huvudmannen inkommer med resultatbudget för åren 2019 och 2020 som visar att intäkterna för de budgeterade perioderna inte understiger periodernas kostnader.
 - Ha ekonomiskt utrymme att löpande kunna betala sina skulder när de förfaller till betalning. Det kan exempelvis visas genom att huvudmannen inkommer med en likviditetsbudget för åren 2019 och 2020 där huvudmannens förväntade in- och utbetalningar framgår.
 - Visa att ekonomin i koncernen som helhet inte påverkar huvudmannens ekonomiska förutsättningar negativt. Detta kan till exempel ske genom att aktiekapitalet i komplementären Bild och Form i Göteborg AB återställs, vilket exempelvis kan ske genom aktieägartillskott till Bild och Form i Göteborg AB, eller genom att en extern part med adekvat ekonomisk styrka ställer en kapitaltäckningsgaranti till huvudmannen.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen initierade den 26 november 2018 en riktad tillsyn utifrån att skolenheten Freinetskolan Bild & Form blivit utvald i Skolinspektionens risk- och väsentlighetsanalys, som bygger på underlag i form av bland annat kunskapsresultat och resultat på Skolinspektionens enkät, samt att Skolinspektionen uppmärksammat frågor runt huvudmannens och koncernens ekonomiska ställning. Freinetskolan Bild & Form besöktes av Skolinspektionen den 23-24 januari 2019.

Den riktade tillsynen på enhets- och huvudmannanivå har omfattat följande områden: *extra anpassningar och särskilt stöd; trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling; grundläggande förutsättningar för skolenheten; förutsättningar för utbildningen (huvudmannanivå) samt ägar- och ledningsprövning och ekonomiska förutsättningar.*

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att verksamheten vid Freinetskolan Bild & Form inte bedrivs av det bolag, Freinetskolan Bild & Form Masthugget KB, som har godkännandet att bedriva skolverksamhet, utan av bolaget Bild och Form i Göteborg AB, som är komplementär i förstnämnda bolag. Då Bild och Form i Göteborg AB inte har något tillstånd har bolaget inte rätt att bedriva skolverksamhet. Utredningen visar att huvudmannen, Freinetskolan Bild & Form Masthugget KB, varken har intäkter eller kostnader och dessutom helt saknar tillgångar och skulder.

Av ägar- och ledningsprövning framgår att UP, som är ensam ordinarie företrädare för Freinetskolan Bild & Form Masthugget KB och Bild och Form i Göteborg AB, och därtill direkt och indirekt är ensam ägare till dessa bolag, inte är lämplig att driva tillståndspliktig verksamhet i form av förskoleklass, grundskola och fritidshem. Bedömningen grundar sig sammanfattningsvis på att UP, utöver att återkommande ha misskött betalning av skatter och avgifter i bolagen under en längre tid, också har underlåtit att se till att så grundläggande kontrollmekanismer som bokföring och årsredovisning skötts. Därtill kommer att UP dömts för ekonomisk brottslighet som är kopplad till den aktuella verksamheten.

Därutöver visar utredningen att huvudmannen och komplementären, Bild och Form i Göteborg AB, saknar de ekonomiska förutsättningar som krävs för att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen grundar sig sammanfattningsvis på att aktiebolaget under 2017 har uppvisat ett negativt eget kapital som inte har åtgärdats och där preliminära siffror (balans- och resultatrapport) för år 2018 visar att aktiebolaget åter gått med förlust. Efter 2018

års preliminära förlust uppgick det egna kapitalet till minus 3 097 tkr. Ett negativt eget kapital innebär att bolaget saknar medel för att hantera resultatmässiga underskott och att aktiebolaget därmed är insufficient (det vill säga skulderna överstiger tillgångarna).

Det framkommer också att huvudmannens representant inte upprättat en kontrollbalansräkning trots aktiebolagslagens bestämmelser om att styrelsen ska upprätta en sådan när det finns skäl att anta att det egna kapitalet understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Vidare visar granskningen att aktiebolaget haft en skuld hos kronofogden under 18 av de senaste 24 månaderna.

Även om tillsynen som genomförts inte visat på några brister i själva skolverksamheten, så är det sannolikt att de bristfälliga ekonomiska förutsättningarna i den koncern som huvudmannen ingår i framöver kommer att få en negativ påverkan på utbildningen. Det finns därtill en risk att aktiebolaget kan komma att begäras i konkurs eller likvideras/tvångslikvideras. Det är därför nödvändigt att kraftfulla åtgärder vidtas för att stärka upp ekonomin hos huvudmannen – och i det/de andra bolag som påverkar verksamhetens förutsättningar – och skapa de förutsättningar som behövs för att kunna driva verksamheten vid skolan i enlighet med författningarnas krav.

Utöver ovanstående brister visar granskningen att utbildningen inte heller följer de villkor som framgår av det godkännande som finns för verksamheten. Detta genom att verksamheten i förskoleklass och grundskola bedrivs på två adresser med ett avstånd som är för långt ifrån varandra för att kunna utgöra en skolenhet.

Om föreläggandena i detta beslut inte följs kan Skolinspektionen komma att återkalla godkännandet att bedriva förskoleklass, grundskola och fritidshem för huvudmannen Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB.

Föreläggande

Förutsättningar för utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen i förskoleklass och grundskola samt fritidshem bedrivs av ett bolag som saknar tillstånd för sådan verksamhet samt att utbildningen inte heller följer de villkor som framgår av det tillstånd som finns för verksamheten. Bedömningen grundar sig på följande. Utbildningen vid Freinétskolan Bild & Form genomförs inte av den huvudman som erhållit godkännande för utbildningen. Av beslut som Skolverket och Göteborgs kommun har fattat mellan 1997 och 2003 har Freinétskolan Bild & Form

Masthugget KB fått godkännande att bedriva skolverksamhet i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-9 samt fritidshem. Utbildningen bedrivs dock vid Skolinspektionens tillsyn av ett annat bolag - Bild och Form i Göteborg AB (org. nr. 556666-6102). Detta medför att utbildningen inte genomförs av den huvudman som erhållit godkännande för utbildningen. Då Bild och Form i Göteborg AB inte har ett sådant tillstånd har de inte rätt att bedriva verksamhet i förskoleklass och grundskola samt fritidshem. Utbildningen följer inte heller de villkor som framgår av det tillstånd som Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB har fått. Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB har, utifrån Skolverkets och kommunens beslut, fått godkännande att bedriva skolverksamhet i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-9 samt fritidshem. Ett godkännande avser dock en viss utbildning vid en viss skolenhet. Skolinspektionen bedömer att Freinetskolan Bild & Form inte kan anses utgöra en skolenhet eftersom verksamheten i förskoleklass och verksamheten i grundskolans årskurser bedrivs i två separata byggnader belägna cirka 1,1 kilometer ifrån varandra. Dessa byggnader ligger därmed inte nära varandra och kan inte – utifrån en sammantagen bedömning av vad som framkommit om verksamheten i respektive byggnad – anses höra ihop på ett naturligt sätt. Då de två byggnaderna huvudmannen bedriver verksamheten i inte kan anses vara en skolenhet, har inte huvudmannen tillstånd att bedriva utbildning på detta sätt.

Rättslig reglering m.m.

Av skollagen framgår att enskilda efter ansökan får godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass och grundskola samt fritidshem. Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet. (2 kap. 5 § skollagen) I skollagen definieras vidare begreppet skolenhet som av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad. (1 kap. 3 § skollagen) Av förarbetena till skollagen framgår att för att flera byggnader ska anses som en skolenhet krävs att de ligger någorlunda nära varandra och på ett naturligt sätt hör ihop. I begreppet skolenhet ingår också verksamhet vid fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass och grundskola. I förarbetena anges vidare att ett godkännande ska begränsas till att avse viss utbildning vid en viss skolenhet och att en enskild huvudman alltså inte kan utöka verksamheten med utbildning vid ytterligare en skolenhet utan nytt godkännande. (prop. 2009/10:165, s. 633 och 644)

Utredning

Huvudmannen för Freinetskolan Bild & Form (då Skapa och Samverka Pedagogerna i Göteborg AB) fick den 12 december 1997 (dnr 97:769) av Skolverket

godkännande och därmed rätt till bidrag för att bedriva fristående grundskola för årskurserna 1-6. I beslut den 10 februari 2000 (dnr 99:3934) konstaterar Skolverket att huvudmannen har tillstånd att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan. Den 2 maj 2002 inkom huvudmannen med en anmälan om byte av huvudman från Skapa och Samverka Pedagogerna i Göteborg AB till Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB (org. nr. 969677-4224) vilket inte föranledde någon annan åtgärd från Skolverket än en underrättelse till de båda nämnda bolagen om detta (dnr 47-2002:1681). Huvudmannen, det vill säga Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB, fick ett utökat godkännande och rätt till bidrag för årskurserna 7-9 i beslut från Skolverket den 15 januari 2003 (dnr 43-2002:1504). Skolinspektionen har trots begäran från Göteborgs kommun om av kommunen utfärdat fritidshemstillstånd, inte tagit del av sådana uppgifter. Däremot framkommer av uppgifter från Göteborgs kommun att kommunen betalar ersättningsbelopp för fritidshem till bolaget Bild och Form i Göteborg AB.

Representant för huvudmannen uppger i intervju att han har lagt över förskole- och skolverksamheten i bolaget Bild och Form i Göteborg AB (org. nr. 556666-6102) från de två kommanditbolagen (Freinéförskolans Bild & Form Linnestaden KB och Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB) men att det är de två kommanditbolagen som har tillstånden att bedriva förskole- respektive skolverksamhet. Enligt representanten för huvudmannen, UP, lades rörelsen i kommanditbolagen över till aktiebolaget kanske tre år efter att aktiebolaget skapats år 2004. Huvudmannens representant beskriver vidare att de två kommanditbolagen bara finns kvar för att tillstånden att bedriva förskola och skola ligger däri, då de i övrigt är "nollade", samt att kommunen betalar bidrag till aktiebolaget. Huvudmannens representant uppger i komplettering den 26 april 2019 till Skolinspektionen att det inte finns någon aktivitet i de båda kommanditbolagen och att bolagen inte har något kapital. Rektorn för skolenheten uppger att det är aktiebolaget Bild och Form i Göteborg AB som bedriver verksamheten i förskoleklass och grundskola samt att hon är anställd i aktiebolaget. Vidare beskriver huvudmannens representant att han har försökt ansöka om att byta huvudman för skolverksamheten från kommanditbolaget Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB till aktiebolaget Bild och Form i Göteborg AB och att Skolinspektionen då uppgett att han måste skicka in en ny ansökan. Enligt huvudmannens representant gjorde detta att han tyckte det var lättare att låta tillståndet ligga kvar i kommanditbolaget.

Av hemsidan för Freinetskolan Bild & Form framgår att grundskolan är belägen på Vaktmästaregången 14-18 och att förskolan är belägen på Vegagatan 27-

29 i Göteborg. Avstånden mellan de båda adresserna är cirka 1,1 kilometer. Såväl huvudmannens representant som rektorn beskriver i intervju att förskoleklassen är belägen vid förskolan på Vegagatan. Skälet till detta är, enligt huvudmannens representant, att de skulle bli mer trångbodda om förskoleklassen fanns i grundskolans lokaler och enligt rektorn att lokalerna vid förskolan är bättre samt att de har bättre ytor där. Vidare uppger rektorn att hon är rektor även för förskoleklassen och träffar personalen, men att personalen inte är med i något av arbetslagen på skolan. I en komplettering från huvudmannen efter Skolinspektionens besök anges att rektorn har delegerat det pedagogiska arbetet i förskoleklass till förskolechefen samt att rektorn och förskolechefen regelbundet stämmer av hur arbetet fortlöper. Förskoleklassen har, enligt huvudmannens komplettering, tillgång till elevhälsan som finns på grundskolan. I kompletteringen beskrivs vidare att en pedagog från förskoleklassen följer med till årskurs 1 och arbetar där i ett år tillsammans med en av skolans pedagoger. Några gånger under varje termin ses en arbetsgrupp med bland annat pedagoger från förskoleklass och pedagoger från skolan som ska arbeta med kommande årskurs 1 för att diskutera exempelvis övergång till skola och gemensamma aktiviteter för förskoleklass och årskurs 1. Vidare beskrivs att elever i förskoleklass och grundskola ses några gånger per termin för gemensamma aktiviteter, såsom lektioner och friluftsdagar.

Motivering till föreläggande som ingripande

Skälen till varför föreläggande valts som verktyg framgår under "motivering till föreläggande som ingripande" under nedanstående avsnitt. Det som står där gäller även detta avsnitt.

Ägar- och ledningsprövning och ekonomiska förutsättningar

Lämpligheten hos huvudmannens ägar- och ledningskrets

Bedömning

Skolinspektionens samlade bedömning är att UP, som utgör en av sammanlagt två personer i huvudmannens ägar- och ledningskrets, inte är lämplig att driva tillståndspliktig verksamhet i form av förskoleklass, grundskola och fritidshem. Utredningen visar att UP är ensam ordinarie företrädare för Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB (huvudmannen) och Bild och Form i Göteborg AB (det bolag som bedriver verksamheten) och därtill direkt och indirekt ensam ägare till dessa bolag.

Av utredningen framgår att Bild och Form i Göteborg AB och Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB, genom företrädaren UP, inte har betalat skatter

och avgifter i tid. Detta har skett upprepade gånger under framförallt de senaste två åren, vilket bland annat har fått till följd att Bild och Form i Göteborg AB under delar av år 2017 och nästan hela år 2018 har haft restfört skattekonto¹, varav det högsta beloppet har uppgått till 454 tkr.

I Bild och Form i Göteborg AB rör det sig alltså om betydande belopp och återkommande skatteskulder. Skolinspektionen bedömer att detta är allvarligt då misskötsamheten består av brister i skyldigheterna mot det allmänna. UP har varit ensam ordinarie företrädare för aktiebolaget under den period som den ekonomiska misskötsamheten kan hänföras till. UP är också den som har skött ekonomin i bolagen och som har betalat räkningar med mera i aktiebolaget. UP har, enligt egen utsago, låtit bli att betala räkningar som förfallit eftersom det inte funnits medel till att betala dem.

UP uppger i intervju med Skolinspektionen att ingen löpande bokföring har skett under sista halvåret 2018 till och med januari 2019 i Bild och Form i Göteborg AB. Detta trots att företag löpande ska bokföra alla affärshändelser enligt bokföringslagen. UP är dömd för bokföringsbrott år 2017. Enligt dom från Göteborgs tingsrätt har Bild och Form i Göteborg AB:s årsredovisning för räkenskapsåret 2015 upprättats närmare 5 månader för sent i strid med brottsbalken².

I revisionsberättelsen till årsredovisningen för Bild och Form i Göteborg AB för räkenskapsåret 2017 framgår att årsredovisningen inte har upprättats i sådan tid att det, enligt aktiebolagslagen, har varit möjligt att hålla årsstämma inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Av revisionsberättelsen framgår alltså att årsredovisningen upprättats för sent även för räkenskapsåret 2017. Det saknas enligt revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2017 därutöver en upprättad kontrollbalansräkning trots att bolagets eget kapital enligt revisionsberättelsen understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Skyldigheten att upprätta en kontrollbalansräkning är en regel i aktiebolagslagen som syftar till att skydda bolagets borgenärer vid tecken på kapitalbrist i bolaget. Det är företagets styrelse som har ansvar för att upprätta en kontrollbalansräkning när en sådan situation uppstår.

I revisionsberättelsen som gäller Bild och Form i Göteborg AB:s årsredovisning för räkenskapsåret 2016, anges att styrelseledamoten har tagit upp ett lån hos bolaget på ca 230 tkr i strid med 21 kap. aktiebolagslagen och att skulden är reglerad per balansdagen.

¹ Restfört skattekonto innebär en obetald statlig skuld som har lämnats över till Kronofogden för indrivning.

² Bokföringsbrott; 11 kap. 5 § 1 st brottsbalken (1962:700)

Det har också framkommit att förskoleklass, grundskola och fritidshem bedrivs i ett bolag (Bild och Form i Göteborg AB) som saknar godkännande för verksamheten. Detta sker trots att UP är medveten om att bolaget saknar tillstånd för verksamheten och att tillstånden innehåses av ett annat av dennes bolag; se vidare under bedömningsområdet *Förutsättningar för utbildningen* ovan.

De olika överträdelser och exempel som anges ovan visar, enligt Skolinspektionen, på en bristande vilja och förmåga hos UP, som företrädare för de aktuella bolagen, att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna. Utöver återkommande misskötsamhet av betalning av skatter och avgifter i bolagen, så har UP även underlåtit att tillse att så grundläggande kontrollmekanismer som bokföring och årsredovisning skötts; konsekvensen av en sådan underlåtenhet blir bland annat att det saknas en helhetsbild över hur Bild och Form i Göteborg AB presterat samt hur situationen ser ut vid räkenskapsårets slut. Därtill kommer att UP dömts för ekonomisk brottslighet som är kopplad till den aktuella verksamheten. Sammantaget anser Skolinspektionen därför att UP inte uppfyller kravet på lämplighet. Huvudmannen behöver snarast se till att samtliga personer i huvudmannens ägar- och ledningskrets är personer som är lämpliga att bedriva skolverksamhet.

Rättslig reglering m.m.

Enskilda får enligt 2 kap. 5 § skollagen efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket skollagen lämnas om den enskilde 1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, 2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och 3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs enligt 2 kap. 5 § tredje stycket skollagen att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 2 kap. 5 a § 1-4 bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas. Enligt 2 kap. 5a § skollagen ska i fråga om en juridisk person prövningen enligt 5 § andra stycket 1 och tredje stycket sammantaget avse 1. den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, 2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, 3. bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och 4. personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten. I förarbetena till skollagen (prop. 2017/18:158, s. 122) anges att det i det nya tredje stycket i 2 kap. 5 § skollagen införs ett krav på att den enskilde, eller i fråga om en juridisk person var och en

av företrädarna för denna, även i övrigt ska bedömas vara lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska, enligt förarbetena, bland annat ekonomisk skötsamhet vägas in, dvs. att de uppräknade personerna skött redovisning, betalning av skatter och arbetsgivaravgifter m.m. eller om de exempelvis varit föremål för konkurs eller näringsförbud. Vid bedömningen ska hänsyn också tas till brottslighet av förmögenhetsrättslig karaktär. Även t.ex. begångna vålds- och sexualbrott bör kunna vägas in vid en prövning. Enbart den omständigheten att en person har dömts för ett brott ska dock inte per automatik innebära att lämplighetskravet inte anses uppfyllt, utan prövningen ska göras utifrån den verksamhet som ska bedrivas och omständigheterna i det enskilda fallet. Tillståndsmyndigheten ska göra en samlad bedömning av alla omständigheter, såsom exempelvis hur långt tillbaka i tiden brottet begicks, brottets beskaffenhet och hur sökanden har uppträtt därefter. I en juridisk person omfattar prövningen den krets av berörda personer som anges i 5 a §. Om företrädarna tidigare drivit en verksamhet vars godkännande har återkallats, om verksamhet bedrivits olagligen eller om ansvarig myndighet i samband med sin tillsyn funnit allvarliga brister i verksamheten kan det också påverka bedömningen av företrädarnas lämplighet. I 26 kap. 3 § skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 och 5 b §§.

Ett företag ska enligt 4 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078) löpande bokföra alla affärshändelser enligt bestämmelserna i 5 kap. 1-5 §§.

Enligt 5 kap. 2 § bokföringslagen ska kontanta in- och utbetalningar bokföras senast påföljande arbetsdag. Andra affärshändelser ska bokföras så snart det kan ske. Affärshändelserna får bokföras senare än som anges i första stycket, om det finns skäl för det och det är förenligt med god redovisningssed.

En redogörelse för aktiebolagslagens regler om att upprätta kontrollbalansräkning etc. finns under avsnittet om ekonomiska förutsättningar nedan.

Utredning

Godkännandet att bedriva förskoleklass och grundskola samt fritidshem innehas av Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB (org.nr. 969677-4224) som därmed är huvudman för förskoleklassen och grundskolan. Kommanditbolaget, som inte har bedrivit någon verksamhet under en längre tid (senaste året som bolaget redovisade en intäkt var år 2013), ingår i en koncern där Bild och Form i Göteborg AB (org.nr. 556666-6102) är moderbolag. Aktiebolaget är komplementär tillika ensam firmatecknare i Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB. UP är kommanditdelägare i kommanditbolaget och äger 100 procent av ak-

tierna i Bild och Form i Göteborg AB enligt uppgift från UP samt av aktiebolagets aktiebok. UP är ensam styrelseledamot och ensam firmatecknare i Bild och Form i Göteborg AB. Aktiebolaget är det bolag som bedriver förskoleklass och grundskola enligt representant för huvudmannen (UP) och rektorn. I Bild och Form i Göteborg AB finns förutom styrelseledamoten UP även en styrelsesuppleant - JS.

Som en del i Skolinspektionens utredning av vilka fysiska personer som omfattas av ägar- och ledningskretsen och därmed lämplighetsprövningen, har även följande närstående bolag omfattats:

- Freinétförskolan Bild & Form Linnéstaden KB, 969677-4240 (Bild och Form i Göteborg AB är komplementär och UP kommanditdelägare)
- Joel Konsult, 820703-8558-1
- Mobilstämpeln AB, 556943-6974
- Slita och Släpa Pedagogen, 550422-2752-1
- Largeit AB, 559044-6364

Skolinspektionens utredning visar sammantaget att den ägar- och ledningskrets som omfattas vid lämplighetsprövningen utgörs av UP och JS.

Skolinspektionen har i samband med ägar- och ledningsprövningen och granskningen av ägar- och ledningskretsens lämplighet att bedriva skolverksamhet inhämtat följande underlag: UC kreditupplysning, skuldrutdrag från Kronofogdemyndigheten, aktiebok och bolagsordning för Bild och Form i Göteborg AB. Därutöver har Skolinspektionen inhämtat årsredovisningar för aktiebolaget, Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB och Freinétförskolan Bild & Form Linnéstaden KB, registreringsbevis för Bild och Form i Göteborg AB samt Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB samt utdrag ur belastningsregistret från Polismyndigheten.

Enligt kreditupplysning från den 22 januari 2019 framgår bland annat att Bild och Form i Göteborg AB vid tiden för kreditupplysningen hade 19 stycken betalningsanmärkningar som omfattade totalt 3,1 miljoner kr samt att det fanns 13 stycken ansökningar om betalningsföreläggande som omfattade ca 560 tkr. Vid tidpunkten för kreditupplysningen uppgick skulderna för bolaget Bild och Form i Göteborg AB till 211 tkr. I kreditupplysningen framgår vidare att bolaget har haft skulder under perioden oktober 2017–december 2018. Vidare visar kreditupplysningen att Bild och Form i Göteborg AB under delar av 2017 och

nästan hela 2018 har haft restfört skattekonto³, varav det högsta beloppet har uppgått till 454 tkr.

Vidare framgår det av kreditupplysning från den 2 maj 2019, att två anmärkningar som gäller Bild och Form i Göteborg AB har tillkommit i förhållande till kreditupplysningen från den 22 januari 2019. En av dessa består i ett restfört skattekonto på 74 tkr. Av kreditupplysningen framgår vidare att bolaget har haft skulder under perioden januari – mars 2019. Under februari månad hade Bild och Form i Göteborg AB skulder som omfattade 286 tkr, varav ca 80 tkr avsåg allmänna mål⁴. Kreditupplysningen visar vidare att Bild och Form i Göteborg AB sammantaget haft skulder under 18 av de senaste 24 månaderna, varav den högsta skulden uppgått till ca 460 tkr. Per den 26 april 2019 fanns en skuld om 2 456 kr som avsåg ett enskilt mål.

Enligt kreditupplysning från den 22 januari 2019 hade Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB (huvudmannen) fjorton betalningsanmärkningar som omfattade 9 200 kr och tre ansökningar om betalningsföreläggande som omfattade 910 tkr.

Vidare visar skuldutdrag från den 8 februari 2019 att Bild och Form i Göteborg AB hade skulder som omfattade 290 tkr, varav ca 75 tkr avsåg skatteskulder och 5 600 kr avsåg avgift som gäller för sent inlämnad årsredovisning. Av skuldspecifikation från den 14 mars hade Bild och Form i Göteborg AB en kvarvarande skuld som omfattade 1 460 kr och att en ny skuld på ca 1 917 kr hade tillkommit. Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB hade vid samma tidpunkt en skuld på 1 100 kr.

I revisionsberättelsen som gäller Bild och Form i Göteborg AB:s årsredovisning för räkenskapsåret 2016 finns anmärkningar. Det anges i revisionsberättelsen att Bild och Form i Göteborg AB vid ett flertal tillfällen under räkenskapsåret (2016) inte i rätt tid och med rätt belopp vare sig redovisat eller betalat avdragen skatt och sociala avgifter. Vidare anges att styrelseledamoten under året tagit upp ett lån hos bolaget på ca 230 tkr i strid med 21 kap. aktiebolagslagen⁵. Det anges vidare i revisionsberättelsen att skulden är reglerad på balansdagen.

Det finns också anmärkningar i revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2017 när det gäller Bild och Form i Göteborg AB:s årsredovisning. I denna anges att årsredovisningen inte har upprättats i sådan tid att det enligt aktiebolagslagen

³ Restfört skattekonto innebär en obetald statlig skuld som har lämnats över till Kronofogden för indrivning.

⁴ Skuld avseende allmänna mål innebär en skuld till stat eller kommun som finns registrerat hos Kronofogden

⁵ Rubriken på 21 kap aktiebolagslagen lyder *Lån från bolaget till aktieägare m.fl.*

har varit möjligt, att hålla årsstämma inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Årsredovisningen för 2017 som Skolinspektionen erhållit är undertecknad den 25 januari 2019. Vidare anges i revisionsberättelsen att det framgår av årsredovisningens balansräkning att bolagets egna kapital understiger hälften av aktiekapitalet, varför styrelsen varit skyldig att enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen upprätta en kontrollbalansräkning, vilket inte har skett. Vidare anges i revisionsberättelsen att Bild och Form i Göteborg AB under räkenskapsåret (2017) inte i rätt tid har betalat avdragen skatt och sociala avgifter.

Av utdrag ur belastningsregistret per den 30 januari 2017 framgår att UP i slutet av år 2017 har dömts för bokföringsbrott enligt 11 kap 5 § 1 st brottsbalken. Bild och Form i Göteborg AB:s årsredovisning för räkenskapsåret 2015 har enligt domen upprättats närmare 5 månader för sent. I samma dom ålades Bild och Form i Göteborg AB en företagsbot på 25 000 kr. Enligt utdrag från belastningsregistret har domen vunnit laga kraft.

UP uppger i intervju med Skolinspektionen den 24 januari 2019 att ingen bokföring inom ramen för Bild och Form i Göteborg AB har skett under de senaste sex månaderna före tiden för intervjun, och att orsaken till detta har varit att upprättande av årsbokslut för räkenskapsåret 2017 har pågått parallellt. UP uppger vidare i intervju att det är han som hanterar löneutbetalningar och betalar räkningar i Bild och Form i Göteborg AB. UP uppger vidare att han i samband med att han betalar räkningarna ser om pengarna räcker och ungefär hur mycket han "ligger back" varje månad. Om en räkning inte kan betalas får han vänta till nästa månad - han säger att han då får bestämma vilka räkningar som han får låta vara obetalda, varje månad.

Huvudmannens ekonomiska förutsättningar

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen för Freinetskolan Bild & Form inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Det bolag som innehar godkännandet, Freinetskolan Bild & Form Masthugget KB, har vare sig intäkter eller kostnader och saknar helt tillgångar och skulder. Verksamheten vid skolenheten (förskoleklass, grundskola och fritidshem) bedrivs sedan flera år av ett aktiebolag som är komplementär i kommanditbolaget, Bild och Form i Göteborg AB. Aktiebolaget har i egenskap av komplementär ett obegränsat ansvar och svarar för kommanditbolagets skulder med hela sin förmögenhet. Skolinspektionens tillsyn visar att inte heller aktiebolaget – som är moderbolag till kommanditbolaget och därmed en del av samma koncern som detta – har de ekonomiska förutsättningar som krävs för att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

För år 2017 redovisade aktiebolaget ett resultat om minus 1 884 tkr vilket förbrukade det egna kapitalet som per 2017-12-31 uppgick till minus 1 635 tusen kronor. Ett negativt eget kapital innebär att bolaget saknar medel för att hantera resultatmässiga underskott och att aktiebolaget därmed är insufficient (det vill säga skulderna överstiger tillgångarna). Preliminära siffror (balans- och resultatrapport) för år 2018 visar att aktiebolaget åter gått med förlust. Det preliminära resultatet för år 2018 uppgick till minus 1 462 tusen kronor och det egna kapitalet per 2018-12-31 uppgick till minus 3 097 tusen kronor.

Skolinspektionen har begärt in, men inte erhållit, avstämda och rättvisande balans- och resultatrapporter för år 2018. Huvudmannens representant har istället kompletterat den preliminära finansiella informationen med uppgifter om att ytterligare intäkter som är hänförliga till år 2018 kan tillkomma. Dessa har uppskattats till en miljon kronor av huvudmannen. Om intäkterna år 2018 skulle bli en miljon kronor högre än i de preliminära uppgifterna skulle det årets resultat istället uppgå till minus 462 tusen kronor. Det egna kapitalet vid 2018-12-31 skulle i så fall vara minus 2 097 tusen kronor. Om aktiebolaget tillförs denna ytterligare intäkt minskar förlusten för år 2018 jämfört med den ingivna balans- och resultatrapporten för år 2018 men det egna kapitalet i bolaget är fortfarande förbrukat och bristen på eget kapital har ökat sedan det fastställda bokslutet för år 2017.

Huvudmannens representant har uppgett att någon kontrollbalansräkning inte upprättats för aktiebolaget och meddelat att sådan avses upprättas i juli 2019. I aktiebolagslagen finns bestämmelser som reglerar vad som ska göras om ett aktiebolag har lågt eller negativt eget kapital. Givet vissa förutsättningar kan detta regelverk innebära att ett bolag ska tvångslikvideras. Det första steget i regelverket är att styrelsen ska upprätta en kontrollbalansräkning när det finns skäl att anta att det egna kapitalet understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. En konsekvens av att denna del av aktiebolagslagen inte följts av representanten för huvudmannen och aktiebolaget och att ingen kontrollbalansräkning upprättats, trots det negativa egna kapitalet, är att regelverket kring tvångslikvidation inte aktualiserats.

Huvudmannens representant har vid intervju uppgett att denne varje månad måste välja vilka räkningar som inte ska betalas, och att hyresvärdarna varit överseende med sent inkomna betalningar. Enligt en kreditupplysning från maj 2019 har aktiebolaget haft en skuld hos kronofogden under 18 av de senaste 24 månaderna. Vid tidpunkten för detta beslut var aktiebolagets skulder gentemot det allmänna reglerade, men det kvarstod två mindre skulder hos kronofogdemyndigheten.

Även om tillsynen som genomförts inte visat på några brister i själva skolverksamheten, så är det sannolikt att de bristfälliga ekonomiska förutsättningarna i

den koncern som huvudmannen ingår i kommer att få en negativ påverkan på utbildningen. Det finns därtill en risk att aktiebolaget kan komma att begärs i konkurs eller likvideras/tvångslikvideras. Det är därför nödvändigt att kraftfulla åtgärder vidtas för att stärka upp ekonomin hos huvudmannen – och i det/de andra bolag som påverkar verksamhetens förutsättningar – och skapa de förutsättningar som behövs för att kunna driva verksamheten vid skolan i enlighet med författningarnas krav.

Rättslig reglering m.m.

Enligt 2 kap 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska lämnas om den enskilde 1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, 2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och 3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. I 26 kap. 3 § skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 och 5 b §§.

I förarbetena till skollagen (prop. 2017/18:158, s. 50 och s. 122) anges att om en tillsynsmyndighet exempelvis konstaterar att det finns en risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs bör detta kunna vara ett skäl att ingripa mot verksamheten. Även om barn, elever eller brukare ännu inte påverkas på ett sätt som kan ge anledning att ingripa på andra grunder kan det finnas skäl att återkalla ett tillstånd så att verksamheten kan avvecklas på ett mer ordnat sätt än genom exempelvis en konkurs mitt under en termin. Ett krav bör därför införas på att aktören ska ha ekonomiska förutsättningar att följa föreskrifterna för verksamheten. Kravet på att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa föreskrifterna för verksamheten gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, t.ex. genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skäligen tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt. Om det är fråga om ett bolag som ingår i en koncern bör det även beaktas om ekonomin i koncernen som helhet påverkar aktörens ekonomiska förutsättningar.

Enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551) ska styrelsen i ett aktiebolag genast upprätta och låta bolagets revisor granska en kontrollbalansräkning när det finns skäl att anta att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet.

Om kontrollbalansräkningen utvisar att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet, ska styrelsen snarast möjligt utfärda kallelse till en bolagsstämma som skall pröva om bolaget skall gå i likvidation (första kontrollstämman). Kontrollbalansräkningen och ett yttrande av revisorn över denna skall läggas fram på stämman. (25 kap. 15 aktiebolagslagen)

Om den kontrollbalansräkning som har lagts fram vid den första kontrollstämman inte utvisar att det egna kapitalet vid tiden för stämman uppgick till minst det registrerade aktiekapitalet och stämman inte har beslutat att bolaget skall gå i likvidation, skall bolagsstämman inom åtta månader från den första kontrollstämman på nytt pröva frågan om bolaget skall gå i likvidation (andra kontrollstämman). Styrelsen skall inför den andra kontrollstämman upprätta en ny kontrollbalansräkning och låta bolagets revisor granska den. Den nya kontrollbalansräkningen och ett yttrande av bolagets revisor över denna skall läggas fram på stämman. (25 kap. 16 § aktiebolagslagen)

Allmän domstol ska enligt 25 kap. 17 § aktiebolagslagen besluta att bolaget skall gå i likvidation, om 1. någon andra kontrollstämma inte hålls inom den tid som anges i 16 § första stycket, eller 2. den kontrollbalansräkning som har lagts fram vid den andra kontrollstämman inte har granskats av bolagets revisor eller inte utvisar att det egna kapitalet vid tiden för stämman uppgick till minst det registrerade aktiekapitalet och stämman inte har beslutat att bolaget skall gå i likvidation.

I sådana fall som avses i första stycket skall styrelsen ansöka hos tingsrätten om beslut om likvidation. Ansökan skall göras inom två veckor från den andra kontrollstämman eller, om en sådan inte har hållits, från den tid punkt då den senast skulle ha hållits. Frågan om likvidation kan även prövas på ansökan av en styrelseledamot, den verkställande direktören, en revisor i bolaget eller en aktieägare. Beslut om likvidation skall inte meddelas, om det under ärendets handläggning vid tingsrätten visas att en kontrollbalansräkning som utvisar att bolagets eget kapital uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet har granskats av bolagets revisor och lagts fram på en bolagsstämma. Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

Om styrelsen har underlåtit att 1. i enlighet med 13 § upprätta och låta bolagets revisor granska en kontrollbalansräkning enligt 14 §, 2. i enlighet med 15 § sammankalla en första kontrollstämma, eller 3. i enlighet med 17 § ansöka hos

tingsrätten om att bolaget skall gå i likvidation, svarar styrelsens ledamöter solidariskt för de förpliktelser som uppkommer för bolaget under den tid som underlåtenheten består. Den som med vetskap om styrelsens underlåtenhet handlar på bolagets vägnar svarar solidariskt med styrelsens ledamöter för de förpliktelser som därigenom uppkommer för bolaget. Ansvar enligt första och andra styckena gäller inte för den som visar att han eller hon inte har varit försumlig. (25 kap. 18 § aktiebolagslagen)

Enligt 1 kap. 2 § konkurslagen (1987:672) ska en gäldenär som är på obestånd efter egen eller en borgenärs ansökan försättas i konkurs, om inte annat är föreskrivet. Med obestånd (insolvens) avses att gäldenären inte kan rätteligen betala sina skulder och att denna oförmåga inte är endast tillfällig. En gäldenär, som är eller senare än ett år före konkursansökningen har varit bokföringsskyldig enligt bokföringslagen, ska om inte annat visas anses insolvent, om 1. gäldenären har uppmanats av en borgenär att betala klar och förfallen skuld men underlåtit att göra detta inom en vecka och 2. borgenären begär gäldenären i konkurs inom tre veckor därefter och skulden då ännu inte är betald (enligt 2 kap. 9 § konkurslagen).

Utredning

Godkännandet att bedriva förskoleklass, grundskola och fritidshem innehas av Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB (org.nr. 969677-4224) som därmed är huvudman för förskoleklassen och grundskolan. Kommanditbolaget har dock inte bedrivit någon verksamhet under en längre tid. Senaste året som bolaget redovisade någon intäkt (25 tusen kronor) var år 2013 enligt årsredovisningen för år 2016. Kommanditbolaget har enligt uppgift från representanten för huvudmannen, UP, vare sig tillgångar eller skulder per 2018-12-31. Istället är det Bild och Form i Göteborg AB (org.nr. 556666-6102) som driver förskoleklass och grundskola och fritidshem enligt representant för huvudmannen och rektorn. Se vidare under bedömningsområdet *Förutsättningar för utbildningen* ovan.

Bild och Form i Göteborg AB är komplementär i Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB och UP är kommanditdelägare i kommanditbolaget enligt uppgift från UC kreditupplysning och registreringsbevis. UP äger 100 procent av aktierna i Bild och Form i Göteborg AB enligt uppgift från UP samt aktiebolagets aktiebok.

Jämte förskoleklass, grundskola och fritidshem bedriver Bild och Form i Göteborg AB även förskola, men godkännandet att bedriva förskola innehas av kommanditbolaget Freinétförskolan Bild & Form Linnéstaden KB (org.nr. 969677-4240) enligt UP, och inte av aktiebolaget. Bild och Form i Göteborg AB är komplementär även i Freinétförskolan Bild & Form Linnéstaden KB och UP är även kommanditdelägare i detta kommanditbolag. Enligt UP saknar även

Freinétförskolan Bild & Form Linnéstaden KB tillgångar och skulder per 2018-12-31.

Enligt årsredovisningen för Bild och Form i Göteborg AB för år 2017 är aktiebolaget moderbolag till såväl Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB som till Freinétförskolan Bild & Form Linnéstaden KB. Enligt registreringsbevis från Bolagsverket daterat den 15 januari 2019 är Bild och Form i Göteborg ABs registrerade aktiekapital 100 tusen kronor.

I den senast fastställda årsredovisningen för Bild och Form i Göteborg AB (2017-01-01 – 2017-12-31) uppgick bolagets intäkter till 32 672 tusen kronor och årets resultat uppgick till minus 1 884 tusen kronor. Efter 2017 års förlust var det egna kapitalet förbrukat och uppgick till minus 1 635 tusen kronor enligt årsredovisningen.

Huvudmannen har till Skolinspektionen inkommit med en preliminär balans- och resultatrapport för Bild och Form i Göteborg AB för räkenskapsåret 2018-01-01-2018-12-31. Balans- och resultatrapporten för aktiebolaget gällande år 2018 är enligt representanten för huvudmannen inte rättvisande då det saknas intäkter vilket gör att bokslutet inte är korrekt. De preliminära uppgifterna visar att aktiebolagets intäkter ökat med 401 tusen kronor till 33 073 tusen kronor. Men då kostnaderna endast minskat med 22 tusen kronor så redovisades åter en förlust. För år 2018 uppgick det preliminära resultatet till minus 1 462 tusen kronor. Efter den preliminära förlusten för år 2018 uppgick det egna kapitalet till minus 3 097 tusen kronor.

I förtydligande från representanten för huvudmannen framkommer att han inte avser stänga räkenskapsböckerna för år 2018 förrän ytterligare information om och eventuell retroaktiv utbetalning från Göteborgs kommun mottagits. Det är dock oklart när denna information kommer representanten för huvudmannen till del. Representanten för huvudmannen utgår ifrån att det kommer att innebära betydande ytterligare intäkter, runt en miljon kronor, för räkenskapsåret 2018 och han menar att det kommer att innebära att förlusterna i 2018 års bokslut blir mindre. Representanten för huvudmannen uppger att det utöver detta inte finns något ytterligare som kommer att påverka bokslutet.

Representanten för huvudmannen uppger i intervju att denne inte upprättat kontrollbalansräkning för aktiebolaget. På Skolinspektionens föreläggande till huvudmannen om att inkomma med bland annat kontrollbalansräkning har någon sådan inte inkommit. Representanten för huvudmannen har i kommunikering därefter uppgett att kontrollbalansräkning avses att upprättas i juli 2019.

Huvudmannens representant uppgav i intervju att skolan på sikt behöver ha ett medeltal om 25 elever per klass för att ha en ekonomisk balans. Enligt representanten för huvudmannen har denne jobbat stenhårt för att få in fler elever

till skolan och elevantalet har ökat sedan föregående år med ca 15 elever. Vid kommunikering av protokollet från tillsynen uppgick elevantalet till 253. Vid kommunikeringen av protokollet från tillsynsbesöket uppger huvudmannen/rektorn att det är 28 elever per klass förutom i årskurs 7 där det är 22-23 elever.

Representanten för huvudmannen uppgav även i intervjun att hyresvärdarna varit överseende med för sent inkomna hyresbetalningar. Representanten uppger vidare i intervju att det är denne som hanterar löneutbetalningar och betalar räkningar i Bild och Form i Göteborg AB. Huvudmannens representant uppger att han i samband med att räkningarna betalas ser om pengarna räcker och ungefär hur mycket han "ligger back" varje månad. Om en räkning inte kan betalas får han vänta till nästa månad - representanten säger att han då får bestämma vilka räkningar som han får låta vara obetalda, varje månad.

Bild och Form i Göteborg AB har enligt UC kreditupplysning den 2 maj 2019 21 stycken betalningsanmärkningar och har haft en skuld hos Kronofogden under 18 av de senaste 24 månaderna. Som högst uppgick skulden till 460 tusen kronor, men den 2 maj 2019 uppgick den endast till 2 tusen kronor.

Enligt den senaste uppgiften från UC (juni 2019) är aktiebolagets skulder gentemot det allmänna reglerade, men det kvarstår två mindre skulder hos kronofogdemyndigheten med privata fordringsägare om sammanlagt 1 746 kr.

Motivering till föreläggande som ingripande

Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, med anledning av huvudmannens ekonomiska situation och utifrån vad som framkommit om ägaren och företrädaren UP:s olämplighet, övervägt om en omedelbar återkallelse av skolans godkännande ska ske, jämlikt 26 kap. 14 § skollagen. En omedelbar återkallelse av en skolas godkännande är en mycket ingripande åtgärd, inte minst för de berörda eleverna. Skolinspektionen har vid en sammantagen bedömning av vad som framkommit i ärendet kommit till slutsatsen att de skäl som talar emot en omedelbar återkallelse väger tyngre än skälen för en sådan. Vid denna bedömning har framförallt beaktats att det fortfarande får anses föreligga ett utrymme för huvudmannen – exempelvis genom att en extern part med adekvat ekonomisk styrka ställer en kapitaltäckningsgaranti till huvudmannen, eller att aktiekapitalet i bolaget på annat sätt återställs – att åstadkomma en balans i skolans ekonomi, och att det

inte finns några tecken på ett sviktande elevunderlag (tvärtom så har verksamheten, såvitt framkommit, ett stadigt och ökande elevunderlag). Det har vidare framkommit att det för närvarande endast föreligger två mindre skulder hos kronofogdemyndigheten om sammanlagt 1 746 kr. Det har också beaktats att det vid den tillsyn som genomförts på skolan inte framkommit några brister i verksamheten som direkt drabbar eleverna, och att det inte heller under den termin som gått framkommit några tecken på detta (exempelvis i form av anmälningar eller liknande). Att UP bedömts olämplig är naturligtvis allvarligt, och det är viktigt att denne snarast lämnar verksamheten, men detta kan tillgodoses även genom ett föreläggande. I förevarande fall får det därför anses ligga i elevernas intresse att huvudmannen ges möjlighet att åtgärda bristerna. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att ett föreläggande är tillräckligt.

Om huvudmannen inte vidtar de kraftfulla åtgärder som krävs för att följa Skolinspektionens föreläggande kommer Skolinspektionen att på nytt behöva överväga återkallelse av godkännandet.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB uppfyller författningarnas krav inom följande granskade områden.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

På Skolinspektionens vägnar

X Roland Fallström

Enhetschef
Signerat av: Roland Fallström

X Katrin Söderlind

Föredragande/utredare
Signerat av: Katrin Söderlind

I ärendets slutliga handläggning har avdelningsjurist Johan Kylenfelt, undervisningsråd Elisabeth Fogelberg, ekonom Anders Larsson och utredare Amanda Zabielski deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB

Bilaga 1: Fakta om Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB

Huvudmannen Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB har sitt säte i Göteborg. Utbildning bedrivs inom förskoleklass och grundskolans årskurser 1-9 samt fritidshem på Freinetskolan Bild & Form, som är belägen centralt i Göteborg. Freinetskolan Bild & Form leds av en rektor. Totalt går det vid tiden för tillsynen, enligt uppgift från huvudmannen, 22 elever i förskoleklass och 231 elever i grundskolan. Det finns enligt uppgift från huvudmannen 23 lärare, som är indelade i olika arbetslag.

Tillstånd

Huvudmannen för Freinetskolan Bild & Form (då Skapa och Samverka Pedagogerna i Göteborg AB) fick den 12 december 1997 (dnr 97:769) av Skolverket godkännande och därmed rätt till bidrag för att bedriva fristående grundskola för årskurserna 1-6. I beslut den 10 februari 2000 (dnr 99:3934) konstaterar Skolverket att huvudmannen har tillstånd att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan. Den 2 maj 2002 inkom huvudmannen med en anmälan om byte av huvudman från Skapa och Samverka Pedagogerna i Göteborg AB till Freinétskolan Bild & Form Masthugget KB (org. nr. 969677-4224) vilket inte föranledde någon annan åtgärd från Skolverket än en underrättelse till de båda nämnda bolagen om detta (dnr 47-2002:1681). Huvudmannen fick ett utökat godkännande och rätt till bidrag för årskurserna 7-9 i beslut från Skolverket den 15 januari 2003 (dnr 43-2002:1504). Skolinspektionen har trots begäran från Göteborgs kommun om av kommunen utfärdat fritidshemstillstånd, inte tagit del av sådana uppgifter. Däremot framkommer av uppgifter från Göteborgs kommun att kommunen betalar ersättningsbelopp för fritidshem till bolaget Bild och Form i Göteborg AB.

Måluppfyllelse

Årskurs 1

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik som visar andelen elever som uppnått kunskapskraven i läsförståelse i årskurs 1. Av skolans egen sammanställning framgår att 92 procent av eleverna uppnådde de nationella målen/kunskapskraven i läsförståelse läsåret 2017/18.

Årskurs 3

Det finns ingen nationellt sammanställd statistik som visar andelen elever som uppnått kunskapskraven i de ämnen i årskurs 3 där det finns kunskapskrav. Av skolans egen sammanställning av elevernas måluppfyllelse framgår att 96 procent av eleverna i årskurs 3 nådde de nationella målen/kunskapskraven i

ämnet matematik läsåret 2017/18. I svenska uppnådde 85 procent av eleverna kunskapskraven och i naturorienterande samt samhällsorienterande ämnen uppnådde 100 procent av eleverna kunskapskraven.

Årskurs 6

Skolverkets nationella statistik för läsåret 2017/18 visar att näst intill alla elever på skolenheten uppnådde minst betyget E i samtliga ämnen de fått betyg (totalt 13 ämnen), jämfört med rikets genomsnitt på 77 procent.

Årskurs 9

Skolverkets nationella statistik för läsåret 2017/18 visar att 88 procent av eleverna på skolenheten uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen, jämfört med rikets genomsnitt på 76 procent. Enligt den nationella statistiken var det genomsnittliga meritvärdet 222,8 (17 ämnen) för elever som lämnade årskurs 9 på skolenheten vårterminen 2018. Detta är lägre än i riket där motsvarande värde var 228,7. Flickornas genomsnittliga meritvärde på skolenheten var 222,5 (i riket 243,2) och pojkarnas 223,2 (i riket 215,3).